

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ

o radu i poslovanju
Nacionalnoga centra za vanjsko
vrednovanje obrazovanja

2024.

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU I POSLOVANJU
Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja
2024.

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU I POSLOVANJU
NACIONALNOGA CENTRA ZA VANJSKO
VREDNOVANJE OBRAZOVANJA **ZA 2024. GODINU**

Nakladnik

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

Za nakladnika

Vinko Filipović, prof.

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Godišnji izvještaj o radu i poslovanju
Nacionalnoga centra
za vanjsko vrednovanje obrazovanja
za 2024. godinu

Zagreb
veljača, 2025.

SADRŽAJ

RIJEČ RAVNATELJA	7
------------------	---

1. PREGLED AKTIVNOSTI U 2024. GODINI	9
---	----------

2. NACIONALNI ISPITI U OSNOVNOJ ŠKOLI	13
--	-----------

2.1. PRIPREMA I PROVEDBA NACIONALNIH ISPITA U ČETVRTOME RAZREDU OSNOVNE ŠKOLE U ŠKOLSKOJ GODINI 2023./2024.	15
---	----

2.2. PRIPREMA I PROVEDBA NACIONALNIH ISPITA U OSMOME RAZREDU OSNOVNE ŠKOLE U ŠKOLSKOJ GODINI 2023./2024.	17
--	----

2.3. IZRADA NACIONALNIH ISPITA S PRILAGODBOM ISPITNE TEHNOLOGIJE I ISPITA S PRILAGODBOM SADRŽAJA ZA UČENIKE OSNOVNE ŠKOLE	19
--	----

2.4. IZRADA NACIONALNIH ISPITA NA JEZIKU I PISMU NACIONALNIH MANJINA	19
---	----

2.5. IZVJEŠTAVANJE O REZULTATIMA NACIONALNIH ISPITA	20
---	----

3. DRŽAVNA MATURA	23
--------------------------	-----------

3.1. PRIPREMA I PROVEDBA DRŽAVNE MATURE U ŠKOLSKOJ GODINI 2023./2024.	26
--	----

3.2. PRIPREMA ISPITNIH MATERIJALA DRŽAVNE MATURE ZA ŠKOLSKU GODINU 2024./2025.	27
---	----

3.3. PROBNI ISPITI U SREDNJOJ ŠKOLI	27
-------------------------------------	----

4. MEĐUNARODNA ISTRAŽIVANJA U OBRAZOVANJU	31
--	-----------

4.1. OECD/PISA 2022	33
---------------------	----

4.2. IEA/ICILS 2023	33
---------------------	----

4.3. OECD/TALIS 2024	34
----------------------	----

4.4. OECD/PISA 2025	34
---------------------	----

4.5. IEA/ICCS 2027	35
--------------------	----

4.6. IEA/TIMSS 2027	35
---------------------	----

5. OSTALA VREDNOVANJA I ISTRAŽIVANJA U OBRAZOVANJU	37
5.1. ISPITI IZ HRVATSKOGA JEZIKA KAO INOGA JEZIKA	39
5.2. EVALUACIJA I PRAĆENJE UVOĐENJA EKSPERIMENTALNOGA PROGRAMA OSNOVNA ŠKOLA KAO CJELODNEVNA ŠKOLA	42
6. FINACIJSKI IZVJEŠTAJ	43

RIJEČ RAVNATELJA

Vanjsko vrednovanje odgojno-obrazovnog sustava Republike Hrvatske i provedba ispita temeljenih na nacionalnim standardima jedne su od temeljnih zadaća Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja (u daljnjemu tekstu: Centar).¹

Priprema i provedba prvoga i drugoga roka petnaeste državne mature te priprema i provedba nacionalnih ispita u osnovnoj školi za sve učenike četvrtoga razreda i za sve učenike osmoga razreda bile su glavne programske zadaće Centra u 2024. godini. Ostale programske zadaće Centra odnosile su se na nastavak prethodno započetih razvojnih i istraživačkih projekata i međunarodnih istraživanja u obrazovanju.

Godišnji je izvještaj strukturiran u šest poglavlja. U prvome poglavlju sažeto su prikazane aktivnosti realizirane u 2024. godini. Drugo se poglavlje odnosi na provedbu nacionalnih ispita u osnovnoj školi. U trećemu poglavlju opisane su aktivnosti pripreme i provedbe državne mature provedene u školskoj godini 2023./2024. te probnih ispita državne mature za završne razrede srednje škole. Četvrto se poglavlje odnosi na provedbu međunarodnih istraživanja u obrazovanju (OECD/PISA 2022, IEA/ICILS 2023, OECD/TALIS 2024, OECD/PISA 2025, IEA/ICILS 2027 i IEA/TIMSS 2027). U petome su poglavlju prikazana ostala vrednovanja i istraživanja u obrazovanju poput standardiziranih ispita znanja hrvatskoga jezika za učenike osnovne ili srednje škole koji nedostatno znaju hrvatski jezik, ispita hrvatskoga jezika na B2 razini za upis nehrvatskih državljana na visoka učilišta u Republici Hrvatskoj te ispita za potvrđivanje znanja hrvatskoga jezika na A2 i B1 razinama. Nadalje, u istome su poglavlju sažeto prikazane aktivnosti koje se odnose na evaluaciju i praćenje uvođenja Eksperimentalnoga programa Osnovna škola kao cjelodnevna škola. Godišnji izvještaj završava šestim poglavljem u kojemu je prikazan financijski izvještaj Centra za 2024. godinu.

U pripremi i provedbi ispita vanjskoga vrednovanja Centar surađuje sa školama, brojnim vanjskim suradnicima i ustanovama, a u pripremi i provedbi ispita Centar se vodi pozitivnim dosadašnjim praksama i općeprihvaćenim međunarodnim standardima.

Vinko Filipović, prof.

¹ Zakon o Nacionalnom centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja, Narodne novine, broj 151/04 i 116/21

PREGLED AKTIVNOSTI

u 2024. godini

NACIONALNI ISPITI U OSNOVNOJ ŠKOLI U ŠKOLSKOJ GODINI 2023./2024.

- izrađeni su i tiskani nacionalni ispiti za učenike četvrtoga razreda iz Hrvatskoga jezika, jezika nacionalnih manjina (Mađarski jezik i književnost, Srpski jezik), Matematike i Prirode i društva
- izrađeni su i tiskani nacionalni ispiti za učenike osmoga razreda iz Hrvatskoga jezika, jezika nacionalnih manjina (Češki jezik, Mađarski jezik i književnost, Srpski jezik i Talijanski jezik), Matematike, prvoga stranog jezika (Engleski jezik, Francuski jezik ili Njemački jezik), Biologije, Fizike, Povijesti, Geografije i Kemije
- izrađeni su i tiskani nacionalni ispiti i ispitni materijali za učenike koji se školuju prema redovitome programu uz individualizirane postupke i za učenike koji se školuju prema redovitome programu uz prilagodbu sadržaja i individualizirane postupke
- prevedeni su i tiskani ispiti i popratni ispitni materijali na srpskome jeziku i na ćirilichome pismu te na češkome, mađarskome i talijanskome jeziku
- od 4. do 8. ožujka 2024. godine provedeni su nacionalni ispiti iz pet predmeta u četvrtome razredu osnovne škole svih osnovnih škola
- od 11. do 27. ožujka 2024. godine provedeni su nacionalni ispiti u osmome razredu svih osnovnih škola
- sve su osnovne škole dobile izvještaj o rezultatima na razini škole za učenike četvrtoga razreda
- sve su osnovne škole dobile izvještaj o rezultatima na razini škole za učenike osmoga razreda

DRŽAVNA MATURA U ŠKOLSKOJ GODINI 2023./2024.

- za prvi i drugi rok državne mature za školsku godinu 2023./2024. sastavljene su po četiri inačice ispita za devet obveznih predmeta i za 15 izbornih predmeta, po šest inačica za dva obvezna predmeta, pet, tri i dvije inačice za po jedan obvezni predmet (iz sedam predmeta sastavljeni su ispiti i na osnovnoj i na višoj razini, a iz 21 predmeta sastavljeni su ispiti na jednoj razini)
- pripremljeni su ispiti s prilagodbom ispitne tehnologije na fontu veličine 14 pt, na A3 formatu (22 pt) i na A3 formatu (28 pt) te potrebni ispiti na Brailleovu pismu
- prevedeni su potrebni ispiti na odgovarajući jezik nacionalne manjine za učenike koji se školuju na jeziku i pismu nacionalnih manjina
- zaprimljeni su propisani dokumenti i verificirani su osobni podatci i ocjene za 1358 kandidata
- provedena je petnaesta državna matura u 382 srednje škole i u šest ispitnih centara u dvama rokovima pisanja ispita (od 4. do 27. lipnja 2024. godine prvi rok i od 21. kolovoza do 6. rujna 2024. godine drugi rok)
- u ocjenjivanju ispita državne mature sudjelovalo je 847 ocjenjivača
- objavljeni su konačni rezultati ispita 17. srpnja 2024. za prvi rok i 18. rujna 2024. za drugi rok
- ispite državne mature u prvome roku polagalo je 28 188 pristupnika, a u drugome roku 7343 pristupnika
- školama su dostavljena izvješća za njihove učenike
- objavljeni su ispitni katalozi za školsku godinu 2024./2025.
- objavljeni su ispitni katalozi za školsku godinu 2024./2025. prevedeni na jezik i pismo nacionalnih manjina (mađarski, srpski i talijanski materinski jezik)

DRŽAVNA MATURA U ŠKOLSKIM GODINAMA 2024./2025. I 2025./2026.

- imenovani su sadržajni recenzenti, lektori i prevoditelji za ispite državne mature za 2024./2025. školsku godinu te su ispitne inačice metodološki i sadržajno recenzirane
- imenovano je 27 stručnih radnih skupina za izradu ispita i ispitnih materijala državne mature u školskoj godini 2025./2026.

PROBNI ISPITI DRŽAVNE MATURE U ŠKOLSKOJ GODINI 2023./2024.

- Centar je pripremio inačice probnih ispita državne mature iz svih predmeta
- probni ispiti prevedeni su na jezike nacionalnih manjina te su provedeni postupci prilagodbe ispitne tehnologije
- za zadatke esejskoga tipa objavljeni su primjeri eseja s različitim brojem bodova i pripadajućim objašnjenjima kako bi učenici mogli procijeniti svoje uratke

MEĐUNARODNA ISPITIVANJA U OBRAZOVANJU

OECD/PISA 2022

- provedene su analize drugoga dijela podataka iz istraživanja PISA 2022 koji se odnose na sposobnost kreativnoga mišljenja učenika
- pripremljen je i objavljen nacionalni izvještaj s rezultatima iz kreativnoga mišljenja i kontekstualnim pokazateljima
- pripremljene su i objavljene publikacije vezane za kreativno mišljenje (primjeri zadataka, kontekstualni okvir)
- objavljeni su rezultati iz kreativnoga mišljenja na konferenciji za medije

IEA/ICILS 2023

- obrađeni su i kodirani prikupljeni rezultati upitnika
- analizirana je i pročišćena baza podataka
- uređen je profil RH (osnovne informacije o hrvatskome obrazovnom sustavu, IKT-u u hrvatskom obrazovnom sustavu, opremljenosti škola IKT opremom, nacionalnom kurikulumu za IKT: domena računalno-informacijska pismenost i domena računalno razmišljanje, nacionalni IKT projekti i inicijative) za potrebe međunarodnoga izvješća
- objavljeni su rezultati provedenoga glavnog ispitivanja
- započeta je priprema nacionalnoga izvješća

OECD/PISA 2025

- provedeno je probno ispitivanje u 93 srednje škole i isporučena je nacionalna baza međunarodnomu konzorciju
- pripremljeni su instrumenti, popratni dokumenti, priručnici i informativni materijali za glavno ispitivanje 2025. godine
- odabrano je 268 srednjih i 10 osnovnih škola za glavno ispitivanje
- imenovani su školski koordinatori i IKT koordinatori za provedbu glavnoga ispitivanja

OECD/TALIS 2024

- provedeno je glavno ispitivanje u 296 osnovnih i 200 srednjih škola
- isporučena je nacionalna baza međunarodnomu konzorciju

IEA/ICCS 2027

- izvršene su pripremne aktivnosti za službeno priključivanje novomu ciklusu istraživanja ICCS 2027
- potpisan je sporazum između Centra i organizacije IEA o sudjelovanju u istraživanju ICCS 2027

IEA/TIMSS 2027

- izvršene su pripremne aktivnosti za službeno priključivanje novomu ciklusu istraživanja TIMSS 2027
- potpisan je sporazum između Centra i organizacije IEA-a o sudjelovanju u istraživanju TIMSS 2027

OSTALA VREDNOVANJA I ISTRAŽIVANJA U OBRAZOVANJU

Izrada i provedba ispita iz hrvatskoga jezika kao inoga ili stranoga jezika

- ispit iz hrvatskoga jezika razredne nastave pisalo je 44 učenika iz 29 osnovnih škola
- ispit iz hrvatskoga jezika INI 1 proveden je u 57 osnovnih i u 59 srednjih škola, a ispite su pisala 324 učenika (235 učenika predmetne nastave u osnovnoj školi i 89 učenika srednjih škola)
- ispit iz hrvatskoga jezika INI 2 proveden je u 29 osnovnih škola i 34 srednje škole, a ispite su pisala 144 učenika (65 učenika predmetne nastave u osnovnoj školi i 79 učenika srednjih škola)

Izrada i provedba ispita iz hrvatskoga jezika na B2 razini za upis na visoka učilišta

- u prvome je roku tomu ispitu pristupilo 14 pristupnika, a u drugome roku pristupio je jedan pristupnik

Izrada i provedba ispita iz hrvatskoga jezika na A2 i B1 razini

- proveden je ispit na A2 razini 14. ožujka 2024. godine i ispit na B1 razini 15. ožujka 2024. godine u pokrajini Baden-Württemberg u Saveznoj Republici Njemačkoj
- ispitu na A2 razini pristupio je 41 učenik, a ispitu na B1 razini pristupilo je 68 učenika

Evaluacija i praćenje uvođenja Eksperimentalnoga programa Osnovna škola kao cjelodnevna škola

- sastavljeni su i provedeni upitnici za šest različitih ciljnih skupina: učenike četvrtoga i osmoga razreda te njihove učitelje i roditelje (upitnici za učitelje i roditelje primijenjeni su u obliku papir-olovka, dok su upitnici za učitelje primijenjeni u digitalnome obliku i provedeni online)

NACIONALNI ISPITI

U OSNOVNOJ ŠKOLI

Nacionalni ispiti su standardizirani vanjski ispiti kojima je cilj utvrditi znanja, kompetencije i postignuća učenika u ključnim dijelovima obrazovnih ciklusa. Nacionalnim ispitima sustavno se prate postignuća u ključnim područjima kako bi se na svim obrazovnim razinama, od razine škola do razine obrazovne politike, poduzele mjere koje će osigurati da postignuća budu na zadovoljavajućoj razini u skladu s mogućnostima svakoga učenika.

2.1. PRIPREMA I PROVEDBA NACIONALNIH ISPITA U ČETVRTOME RAZREDU OSNOVNE ŠKOLE U ŠKOLSKOJ GODINI 2023./2024.

Centar je u školskoj godini 2023./2024. proveo nacionalne ispite za učenike četvrtoga razreda od 4. do 8. ožujka 2024. godine u svim osnovnim školama.

RAZRED	4. RAZRED (37 118 učenika)
broj matičnih škola	886
broj područnih škola	930
broj razrednih odjela	2464

Učenici četvrtoga razreda pisali su nacionalne ispite iz Hrvatskoga jezika, jezika nacionalnih manjina (Srpski jezik i Mađarski jezik i književnost), Matematike i Prirode i društva. Učenici koji se školuju uz različite oblike prilagodbi ili uz individualizirane postupke imali su mogućnost pisanja nacionalnih ispita s prilagodbom sadržaja i prilagodbom ispitne tehnologije.

U nastavku su kalendar i vremenik provedbe nacionalnih ispita za učenike četvrtoga razreda.

PREDMET	DATUM	VRIJEME ISPITA
Hrvatski jezik	4. 3. 2024.	9.00 – 10.15 i 10.45 – 11.45
Jezik nacionalne manjine	5. 3. 2024.	različiti vremenici ²
Matematika	6. 3. 2024.	9.00 – 10.15
Priroda i društvo	8. 3. 2024.	9.00 – 10.00

² Mađarski jezik i književnost: 9.00 – 10.00 i 10.15 – 10.45; Srpski jezik: 9.00 – 9.45 i 10.00 – 0.45 10.15; Češki jezik: 9.00 – 10.00 i 10.15 – 11.15; Talijanski jezik: 9.00 – 10.15 i 10.45 – 11.45

U sljedećoj tablici naveden je ukupan broj učenika koji su pisali nacionalne ispite po predmetima.

PREDMET	BROJ UČENIKA
Hrvatski jezik	35 142
Matematika	35 088
Priroda i društvo	34 407
Češki jezik	28
Mađarski jezik i književnost	27
Srpski jezik	176
Talijanski jezik	183

2.2. PRIPREMA I PROVEDBA NACIONALNIH ISPITA U OSMOME RAZREDU OSNOVNE ŠKOLE U ŠKOLSKOJ GODINI 2023./2024.

Centar je u školskoj godini 2023./2024. proveo nacionalne ispite za učenike osmoga razreda u svim osnovnim školama Republike Hrvatske.

RAZRED	8. RAZRED (40 996 UČENIKA)
broj matičnih škola	882
broj područnih škola	112
broj razrednih odjela	2199

Nacionalni ispiti provedeni su od 11. do 27. ožujka 2024. godine i to iz Hrvatskoga jezika, Matematike, Biologije, Kemije, Fizike, Povijesti, Geografije te prvoga stranoga jezika (Engleski jezik, Francuski jezik ili Njemački jezik). Učenici koji se školuju na jeziku i pismu nacionalne manjine pisali su još ispite iz jezika nacionalnih manjina (Češki jezik, Mađarski jezik i književnost, Srpski jezik i Talijanski jezik), a učenici koji se školuju s različitim oblicima prilagodbe ili uz individualizirane postupke imali su mogućnost pisanja nacionalnih ispita s prilagodbom sadržaja i prilagodbom ispitne tehnologije.

U nastavku su kalendar i vremenik provedbe nacionalnih ispita za učenike osmoga razreda u 2024. godini.

PREDMET	DATUM	VRIJEME ISPITA
Hrvatski jezik	11. 3. 2024.	9.00 – 10.30 i 11.00 – 12.30
Jezik nacionalne manjine	12. 3. 2024.	različiti vremenici ³
Prvi strani jezik	13. 3. 2024.	9.00 – 10.05 i 10.20 – 12.05 ⁴
Matematika	15. 3. 2024.	9.00 – 10.30
Biologija	19. 3. 2024.	9.00 – 10.30
Fizika	21. 3. 2024.	9.00 – 10.30
Povijest	25. 3. 2024.	9.00 – 10.10
Geografija	26. 3. 2023.	9.00 – 10.10
Kemija	27. 3. 2023.	9.00 – 10.30

³ Češki jezik: 9.00 – 10.30 i 10.45 – 12.15; Mađarski jezik i književnost: 9.00 – 10.15 i 10.30 – 11.30; Srpski jezik: 9.00 – 10.15 i 10.30 – 11.30; Talijanski jezik: 9.00 – 10.30 i 11.00 – 12.30

⁴ Prva ispitna cjelina sastoji se od ispita slušanja i ispita čitanja. Ispit slušanja traje od 20 do 25 minuta, ovisno o duljini zvučnoga zapisa. Drugi dio prve ispitne cjeline – ispit čitanja traje 45 minuta. Drugu ispitnu cjelinu čini ispit pisanja koji traje 45 minuta.

U sljedećoj tablici naveden je ukupan broj učenika koji su pisali nacionalne ispite po predmetima.

PREDMET	BROJ UČENIKA
Hrvatski jezik	38 634
Matematika	37 528
Engleski jezik	34 836
Njemački jezik	3283
Francuski jezik	74
Češki jezik	23
Mađarski jezik i književnost	35
Srpski jezik	213
Talijanski jezik	227
Povijest	37 337
Geografija	37 137
Biologija	37 433
Kemija	36 481
Fizika	37 137

2.3. IZRADA NACIONALNIH ISPITA S PRILAGODBOM ISPITNE TEHNOLOGIJE I ISPITA S PRILAGODBOM SADRŽAJA ZA UČENIKE OSNOVNE ŠKOLE

Prilagodba ispitne tehnologije uobičajeni je dio procedura za izradu i provedbu standardiziranih ispita s ciljem da se učenicima s teškoćama omogući pristupanje nacionalnim ispitima u skladu s uvjetima u kojima su se školovali kako bi pokazali stečena znanja i kompetencije u skladu s vlastitim potrebama i mogućnostima. Prema Pravilniku o osnovnoškolskome i srednjoškolskome odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju (u daljnjemu tekstu: Pravilnik), pravo na prilagodbu ispitne tehnologije ostvaruju učenici kojima je na temelju Rješenja o primjerenome obliku školovanja određen primjeren oblik školovanja: redoviti program uz individualizirane postupke i redoviti program uz prilagodbu sadržaja i individualizirane postupke. Za učenike koji se školuju prema redovitome programu uz individualizirane postupke primjenjuju se jezične i grafičke prilagodbe, a za učenike koji se školuju prema redovitome programu uz prilagodbu sadržaja i individualizirane postupke primjenjuju se, uz navedene, i sadržajne prilagodbe.

U 2024. godini izrađeni su nacionalni ispiti s prilagodbom ispitne tehnologije za učenike koji se školuju prema člancima 5. i 6. Pravilnika iz svih predmeta prema planu provedbe nacionalnih ispita u školskoj godini 2023./2024.

2.4. IZRADA NACIONALNIH ISPITA NA JEZIKU I PISMU NACIONALNIH MANJINA

Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj ostvaruju pravo na odgoj i obrazovanje na svojem jeziku i pismu u skladu s Ustavom RH, Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina i odredbama Zakona o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina.

U 2024. godini učenicima koji se školuju na jeziku i pismu nacionalnih manjina (model A) osigurani su prijevodi svih ispitnih materijala iz svih predmeta prema planu provedbe nacionalnih ispita u školskoj godini 2023./2024. te su izrađeni i ispiti iz jezika na kojemu se školuju (za četvrti razred i osmi razred ispiti iz Češkoga jezika, Mađarskoga jezika i književnosti, Srpskoga jezika i Talijanskoga jezika).

2.5. IZVJEŠTAVANJE O REZULTATIMA NACIONALNIH ISPITA

Ispiti su nakon provedbe nacionalnih ispita vrednovani, a rezultati analizirani te isporučeni učenicima i njihovim roditeljima i školama. Učenici su u lipnju 2024. godine putem e-Dnevnika dobili izvješća u kojima je njihovo postignuće u svakome ispitu iskazano bodovima i odgovarajućim postotkom. Također, svaki je učenik pored svojega rezultata za svaki pojedini predmet imao iskazane i nacionalne prosjeke radi mogućnosti usporedbe.

Škole su dobile skupne rezultate za svaki predmet na način da je prosječno postignuće svih učenika pojedine škole u svakome ispitu uspoređeno s nacionalnim prosjekom te s prosjekom osnivača.

Članovi stručnih radnih skupina dobili su rezultate statističkih i psihometrijskih analiza provedenih ispita, što su iskoristili u izradi novih ispitnih zadataka i konstrukciji ispita za školsku godinu 2024./2025.

Za nositelje obrazovnih politika izrađene su analize i grafički prikazi rezultata. U njima su uspoređeni prosječni rezultati na različitim razinama, od međusobne usporedbe škola s obzirom na riješenost pojedinih ispita do razine usporedbe županija i osnivača.

DRŽAVNA MATURA

Državna je matura prema Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi⁵ i prema Pravilniku o polaganju državne mature⁶ skup ispita čijim polaganjem učenici gimnazijskih programa završavaju srednjoškolsko obrazovanje. Ispite državne mature mogu polagati i učenici koji završe srednjoškolsko obrazovanje u strukovnim i umjetničkim programima koji traju najmanje četiri godine te svi ostali pristupnici (pristupnici koji su srednjoškolsko obrazovanje završili prije uvođenja državne mature te pristupnici koji su srednjoškolsko obrazovanje završili izvan Republike Hrvatske i koji žele nastaviti obrazovanje na visokim učilištima) ako se žele upisati na visoka učilišta. Prema tome, cilj je državne mature završetak srednjoškolskoga obrazovanja za učenike gimnazijskih programa i rangiranje svih kategorija pristupnika za upis na visoka učilišta u Republici Hrvatskoj.

Državna matura sastoji se od obveznoga i izbornoga dijela. Obvezni su ispiti iz Hrvatskoga jezika, Matematike i stranoga jezika. Učenici klasičnih gimnazija mogu prema osobnome izboru u obveznome dijelu državne mature umjesto ispita iz stranoga jezika polagati ispit iz Latinskoga ili Grčkoga jezika. Učenici koji se školuju na jeziku i pismu nacionalnih manjina u obveznome dijelu državne mature uz ispit iz Hrvatskoga jezika obvezno polažu ispit iz jezika nacionalne manjine na kojemu se školuju, a kao treći ispit biraju ispit iz Matematike ili iz stranoga jezika. U izbornome dijelu državne mature moguće je polagati ispite iz Biologije, Etike, Filozofije, Fizike, Geografije, Glazbene umjetnosti, Informatike, Kemije, Likovne umjetnosti, Logike, Politike i gospodarstva, Povijesti, Psihologije, Sociologije i Vjeronauka.

Sadržaj ispitivanja iz pojedinoga predmeta koji je moguće polagati na državnoj maturi propisan je ispitnim katalogom. Ispitni katalozi temelje se na predmetnim kurikulumima.

⁵ Narodne novine, broj 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 5/12, 16/12, 86/12, 126/12, 94/13, 152/14, 07/17, 68/18, 98/19, 64/20, 151/22, 155/23 i 156/23

⁶ Narodne novine, broj 01/13, 41/19, 127/19, 55/20, 53/21 i 19/23

3.1. PRIPREMA I PROVEDBA DRŽAVNE MATURE U ŠKOLSKOJ GODINI 2023./2024.

Obvezni predmeti za koje su izrađene potrebne inačice ispita su Hrvatski jezik i Matematika, strani jezici (Engleski jezik, Njemački jezik, Francuski jezik, Talijanski jezik i Španjolski jezik), klasični jezici (Grčki jezik i Latinski jezik) te jezici nacionalnih manjina (Češki jezik, Mađarski jezik i književnost, Srpski jezik i Talijanski jezik i književnost). Izborni predmeti za koje su izrađene potrebne inačice ispita su Biologija, Etika, Filozofija, Fizika, Geografija, Glazbena umjetnost, Informatika, Kemija, Likovna umjetnost, Logika, Politika i gospodarstvo, Povijest, Psihologija, Sociologija i Vjeronauk.

Pripremljeni su ispiti s prilagodbom ispitne tehnologije na fontu veličine 14 pt, na A3 formatu (22 pt) i na A3 formatu (28 pt) te potrebni ispiti na Brailleovu pismu. Za učenike koji se školuju na jeziku i pismu nacionalnih manjina prevedeni su potrebni ispiti na odgovarajući jezik nacionalne manjine.

U školskoj godini 2023./2024. uspješno je provedena petnaesta državna matura. Provedba ispita organizirana je u dvama ispitnim rokovima. Prvi rok provedbe ispita trajao je od 4. do 27. lipnja 2024. godine, a drugi od 21. kolovoza do 6. rujna 2024. godine. Ispiti državne mature uspješno su provedeni u 382 srednje škole Republike Hrvatske i u šest ispitnih centara. U prvome roku ispite državne mature polagalo je 29 188 pristupnika iz 27 predmeta, a u drugome roku 7343 pristupnika iz 24 predmeta. U školskoj godini 2023./2024. pisano je ukupno 154 057 ispita, od čega u prvome roku 138 389, a u drugome roku 15 668. U ocjenjivanju ispita državne mature sudjelovalo je 847 ocjenjivača.

Konačna objava rezultata za prvi rok bila je 17. srpnja 2024. godine, a za drugi rok 18. rujna 2024. godine. Svi su pristupnici u predviđenome roku dobili svoje rezultate. Isto tako, škole su u studenome 2024. godine dobile rezultate svojih učenika s osnovnim statističkim podacima prema predmetima.

3.2. PRIPREMA ISPITNIH MATERIJALA DRŽAVNE MATURE ZA ŠKOLSKU GODINU 2024./2025.

U studenome 2023. godine započela je izrada ispita državne mature za školsku godinu 2024./2025. U rujnu 2024. godine objavljeni su svi ispitni katalozi za 28 predmeta koje je moguće polagati na državnoj maturi.

Za prvi i drugi rok državne mature za školsku godinu 2024./2025. sastavljeno je pet inačica ispita za Hrvatski jezik i po četiri inačice ispita za Matematiku (osnovna razina), Matematiku (viša razina), Engleski jezik (osnovna razina), Engleski jezik (viša razina), Njemački jezik (osnovna razina), Njemački jezik (viša razina), Talijanski jezik (osnovna razina), Talijanski jezik (viša razina), Francuski jezik (viša razina), Španjolski jezik (viša razina), Grčki jezik, Latinski jezik (osnovna razina), Latinski jezik (viša razina), Srpski jezik te Talijanski jezik i književnost. Za ispite iz 15 izbornih predmeta (Biologija, Etika, Filozofija, Fizika, Geografija, Glazbena umjetnost, Informatika, Kemija, Likovna umjetnost, Logika, Politika i gospodarstvo, Povijest, Psihologija, Sociologija i Vjeronauk) također su izrađene po četiri inačice ispita. Po tri inačice ispita izrađene su za Mađarski jezik i književnosti, dok su po dvije inačice ispita izrađene za Francuski jezik (osnovna razina) i Španjolski jezik (osnovna razina).

Za navedene ispite napravljene su metodološke i sadržajne recenzije.

3.3. PROBNI ISPITI U SREDNJOJ ŠKOLI

Centar je pripremio probne ispite državne mature za školsku godinu 2023./2024. iz svih predmeta te se započelo i s pripremom probnih ispita iz obveznih predmeta za školsku godinu 2024./2025.

3.3.1. Priprema probnih ispita u školskoj godini 2023./2024.

Pripremljeni su probni ispite državne mature za školsku godinu 2023./2024. iz svih predmeta. To su jednakovrijedne inačice kakve se izrađuju za državnu maturu. Svi ispiti objavljeni su u digitalnome obliku te su ih učenici mogli preuzeti s mrežne stranice Centra i rješavati prema vlastitome interesu. Ispiti su se mogli preuzeti s mrežne stranice Centra od 15. veljače 2024. godine. Učenicima s teškoćama omogućena je prilagodba ispitne tehnologije, a ispiti za pripadnike nacionalnih manjina prevedeni su na jezik i pismo na kojemu se školuju. Od 15. ožujka 2024. godine s mrežne stranice Centra mogla su se preuzeti rješenja ispita, odnosno ključevi za odgovore s pripadajućim bodovnim shemama. Za zadatke esejskoga tipa objavljeni su primjeri eseja s različitim brojem bodova i pripadajućim objašnjenjima kako bi učenici mogli procijeniti svoje uratke.

3.3.2. Priprema probnih ispita državne mature za školsku godinu 2024./2025.

Generacija učenika koji u školskoj godini 2024./2025. pohađaju četvrti razred gimnazijskih programa i četverogodišnjih strukovnih programa odnosno peti razred petogodišnjih strukovnih programa jednu odnosno dvije godine svojega srednjoškolskog obrazovanja provela je u promjenjivim uvjetima školovanja izazvanim pandemijom bolesti COVID-19. Stoga su tijekom 2024. godine tim učenicima pripremljeni probni ispiti iz obveznih predmeta koji će biti objavljeni na mrežnoj stranici Centra 14. veljače 2025. godine.

Cilj je probnih ispita upoznavanje učenika s procedurom pisanja ispita te sa sadržajem i strukturom ispita koji se temelje na predmetnim kurikulumima. Probnim se ispitima nastoji omogućiti učenicima što bolja priprema ispita državne mature, a time i manje stresno polaganje ispita.

**MEĐUNARODNA
ISTRAŽIVANJA**
U OBRAZOVANJU

Centar je tijekom 2024. godine nastavio s provedbom međunarodnih istraživanja u obrazovanju. To su: OECD/PISA 2022, IEA/ICILS 2023, OECD/TALIS 2024 i OECD/PISA 2025, IEA/ICCS 2027 i IEA/TIMSS 2027.

4.1. OECD/PISA 2022

PISA (*Programme for International Student Assessment*) međunarodno je obrazovno istraživanje koje provodi Organizacija za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD) od 2000. godine s ciljem prikupljanja usporedivih podataka o učinkovitosti i pravednosti obrazovnih sustava kroz ispitivanje ključnih znanja i kompetencija petnaestogodišnjih učenika. Istraživanje PISA 2022 osmi je ciklus istraživanja koji je bio usmjeren na matematičku pismenost kao glavnu domenu, dok su prirodoslovna i čitalačka pismenost bile sporedne ispitne domene koje su se ispitivale sa svrhom praćenja trendova u postignućima učenika.

U ovome se ciklusu istraživanja dodatno ispitivala i sposobnost kreativnoga mišljenja učenika.

Rezultati istraživanja PISA 2022 za područje matematičke, čitalačke i prirodoslovne pismenosti objavljeni su 2023. godine, dok je 2024. godina u potpunosti bila posvećena analizama podataka iz područja kreativnoga mišljenja, pripremi nacionalnoga izvještaja i publikacija te diseminaciji rezultata (<https://pisa.ncvvo.hr/objavljeni-rezultati-istrazivanja-pisa-2022-iz-podrucja-kreativnog-misljenja/>). Rezultati iz područja kreativnoga mišljenja službeno su objavljeni na konferenciji za medije 18. lipnja 2024. godine, nakon čega se nastavilo s diseminacijom rezultata.

4.2. IEA/ICILS 2023

Međunarodno istraživanje računalne i informacijske pismenosti ICILS (*International Computer and Information Literacy Study*) istražuje načine na koje mladi razvijaju računalnu i informacijsku pismenost kako bi što uspješnije sudjelovali u suvremenome digitalnom dobu. U skladu s tim glavna istraživačka pitanja odnose se na kontekste u kojima se razvija računalna i informacijska pismenost te na znanja i sposobnosti učenika u računalnoj i informacijskoj pismenosti. Glavno ispitivanje u sklopu ICILS 2023 istraživanja provedeno je 2023. godine. Tijekom 2024. godine provedena je obrada prikupljenih rezultata upitnika za učenike, kao i analiza i čišćenje baze podataka. Uređen je profil Republike Hrvatske za potrebe međunarodnoga izvješća i započeta je izrada nacionalnoga izvještaja o provedenome ispitivanju.

4.3. OECD/TALIS 2024

TALIS (*Teaching and Learning International Survey*) međunarodno je istraživanje o učenju i poučavanju koje od 2008. godine provodi Organizacija za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD) s ciljem prikupljanja međunarodno usporedivih podataka i pokazatelja o učiteljima, nastavnicima i ravnateljima škola. TALIS 2024 četvrti je ciklus istraživanja koji je usmjeren na učitelje predmetne nastave u osnovnim školama i ravnatelje osnovnih škola. Osim toga, Republika Hrvatska sudjeluje i u dodatnim modulima istraživanja koji obuhvaćaju nastavnike i ravnatelje srednjih škola te u istraživanju o pedagoškim kompetencijama učitelja predmetne nastave u osnovnoj školi (*Teacher Knowledge Survey*).

Nakon probnoga ispitivanja 2023. godine, tijekom veljače i ožujka 2024., uspješno je provedeno glavno istraživanje u 296 osnovnih i 200 srednjih škola. Ukupno je sudjelovalo 5445 učitelja i 259 ravnatelja osnovnih škola te 3497 nastavnika i 180 ravnatelja srednjih škola, što čini zadovoljavajuću stopu sudjelovanja od 72,1 % za osnovne škole i 81,5 % za srednje škole prema međunarodnim TALIS-ovim standardima. Rezultati glavnoga TALIS 2024 istraživanja bit će objavljeni u listopadu 2025. godine.

4.4. OECD/PISA 2025

PISA (*Programme for International Student Assessment*) međunarodno je obrazovno istraživanje koje provodi Organizacija za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD) od 2000. godine s ciljem prikupljanja usporedivih podataka o učinkovitosti i pravednosti obrazovnih sustava kroz ispitivanje ključnih znanja i kompetencija petnaestogodišnjih učenika. Ciklus PISA 2025 deveti je ciklus istraživanja u kojemu sudjeluje više od 85 zemalja i koji je usmjeren na prirodoslovnu pismenost kao glavnu domenu, dok su matematička i čitalačka pismenost sporedne ispitne domene koje se ispituju radi praćenja trendova u postignućima učenika. U ovome se ciklusu istraživanja dodatno ispituju znanja i kompetencije učenika iz engleskoga jezika kao stranoga jezika, kao i kompetencije učenika u inovativnoj domeni „učenje u digitalnom svijetu”.

Godina 2024. bila je posvećena provedbi probnoga ispitivanja te pripremi glavnoga ispitivanja koje će se provesti 2025. godine. Probno istraživanje uspješno je provedeno od 4. ožujka do 12. travnja 2024. godine. Ukupno je uzorkovano 3215 petnaestogodišnjih učenika, a istraživanju su se odazvala 2772 učenika iz 93 srednje škole. U svakoj od 93 škole provedene su dvije vrste ispitivanja: standardno PISA ispitivanje (prirodoslovna, matematička i čitalačka pismenost te domena „Učenje u digitalnom svijetu”) te ispitivanje engleskoga jezika kao stranoga jezika (ispit čitanja, slušanja i govorenja). Osim učenika, u probnome ispitivanju sudjelovali su i ravnatelji odabranih škola koji su ispunili *online* upitnik za školu. Ukupna stopa odaziva učenika u probnome ispitivanju u Hrvatskoj iznosila je 86 %, što je zadovoljavajuća stopa prema međunarodnim PISA standardima. U drugoj polovini 2024. godine pripremljeni su instrumenti i uzorkovanje za provedbu glavnoga ispitivanja koje će se provesti 2025. godine.

4.5. IEA/ICCS 2027

U 2024. godini Republika Hrvatska službeno se priključila istraživanju ICCS 2027, novomu ciklusu Međunarodnoga istraživanja građanskoga odgoja i obrazovanja koje provodi Međunarodno udruženje za vrednovanje učeničkih postignuća (IEA). Istraživanje ICCS, u koje se Republika Hrvatska prvi put uključila 2016. godine, pridonosi procesu vanjskoga vrednovanja građanskoga odgoja i obrazovanja na nacionalnoj razini, a donositeljima obrazovnih politika i odgojno-obrazovnim institucijama pruža povratne informacije i preporuke za unapređenje učenja i poučavanja u području građanskoga odgoja i obrazovanja. Sudjelovanje u novome ciklusu istraživanja ICCS 2027 omogućuje nastavak praćenja obrazovnih postignuća učenika u globalnome kontekstu, kao i prikupljanje važnih pokazatelja o trendovima u obrazovnim postignućima tijekom desetogodišnjega razdoblja (2016. – 2027.). U 2025. godini započet će priprema instrumenata i uzorkovanja za probno ICCS 2027 istraživanje koje će se provesti 2026. godine. Glavno ispitivanje provest će se 2027. godine.

4.6. IEA/TIMSS 2027

U 2024. godini Republika Hrvatska službeno se priključila istraživanju TIMSS 2027, novomu ciklusu Međunarodnoga istraživanja trendova u znanju matematike i prirodoslovlja koje provodi Međunarodno udruženje za vrednovanje učeničkih postignuća (IEA). Osim usporedivih podataka o obrazovnim postignućima učenika, istraživanjem se prikupljaju i važni pokazatelji o kurikulumima, nastavnoj praksi i školskim resursima. Republika Hrvatska do sada je sudjelovala u trima ciklusima TIMSS istraživanja (2011., 2015. i 2019. godine). Sudjelovanjem u novome ciklusu TIMSS 2027 omogućuje se nastavak praćenja trendova u obrazovnim postignućima učenika, kao i prikupljanje važnih kontekstualnih pokazatelja o učenju i poučavanju matematike i prirodoslovlja u Hrvatskoj. U 2025. godini započet će priprema instrumenata i uzorkovanja za probno TIMSS 2027 istraživanje koje će se provesti 2026. godine. Glavno ispitivanje provest će se 2027. godine.

5.

**OSTALA VREDNOVANJA
I ISTRAŽIVANJA**
U OBRAZOVANJU

5.1. ISPITI IZ HRVATSKOGA JEZIKA KAO INOGA JEZIKA

Prema Pravilniku o provođenju pripreme i dopunske nastave za učenike koji ne znaju ili nedostavno znaju hrvatski jezik i nastave materinskoga jezika i kulture države podrijetla učenika⁷ razina znanja učenika koji nedostavno znaju hrvatski jezik provjerava se standardiziranim ispitom. Centar je izradio standardizirane ispite za učenike razredne nastave i učenike predmetne nastave u osnovnoj školi te učenike srednje škole koji nedostavno znaju hrvatski jezik. Ispitom se provjerava usvojenost hrvatskoga jezika u vještinama slušanja i govorenja.

Ispit se provodi u organizaciji škole, a ispite i popratne materijale dostavlja Centar. Provedeni ispitni materijali dostavljaju se u Centar, a nakon obrade Centar školi dostavlja individualni izvještaj o postignuću za svakoga učenika. Rezultati o postignuću mogu se upotrijebiti za donošenje formalnih odluka o školovanju inojezičnoga učenika te mogu biti korisna smjernica u daljnjemu učenju hrvatskoga jezika. Takvim se pristupom vrednovanju unapređuje učenje, poučavanje i inkluzija inojezičnih učenika u hrvatski odgojno-obrazovni sustav i u hrvatsko društvo.

Centar izrađuje tri vrste ispita za učenike koji nedovoljno znaju hrvatski jezik: ispit za učenike razredne nastave u osnovnoj školi i dva ispita na dvjema razinama za učenike predmetne nastave u osnovnoj školi i za učenike srednje škole.

5.1.1. Standardizirani ispiti znanja hrvatskoga jezika za učenike osnovne ili srednje škole koji ne znaju ili nedostavno znaju hrvatski jezik

Centar je u 2024. godini nastavio s provedbom ispita za učenike koji nedovoljno znaju hrvatski jezik u osnovnim i srednjim školama.

Centar je za učenike razredne nastave u osnovnoj školi koji nedostavno znaju hrvatski jezik izradio ispitne materijale kojima se provjerava razina usvojenosti hrvatskoga jezika u vještinama slušanja i govorenja. Nakon provedenih ispita Centar obrađuje rezultate i izrađuje izvještaj za svakoga učenika. Rezultati ispita trebali bi pomoći stručnom povjerenstvu škole u donošenju odluke o uključivanju učenika koji nedostavno znaju hrvatski jezik u pripremnu i dopunsku nastavu, odnosno trebali bi pomoći da se inojezični učenici što uspješnije uključe u nastavni proces.

Ispit hrvatski jezik INI RN pisalo je 44 učenika u 29 osnovnih škola. Centar je za svakoga učenika izradio izvještaj o rezultatima i ti su izvještaji poslani u školu.

Centar je za učenike predmetne nastave u osnovnoj školi i za učenike srednje škole koji nedostavno znaju hrvatski jezik u 2024. godini izradio ispitne materijale u sklopu suradnje s uredom UNICEF-a u Republici Hrvatskoj. Takvo ispitivanje pridonosi kvaliteti i učinkovitosti sustava odgoja i obrazovanja u Republici Hrvatskoj u dijelu koji se odnosi na unapređenje učenja i poučavanja te inkluziju inojezičnih učenika u hrvatski

⁷ Pravilnik o provođenju pripreme i dopunske nastave za učenike koji ne znaju ili nedostavno znaju hrvatski jezik i nastave materinskoga jezika i kulture države podrijetla učenika (Narodne novine, broj 15/13)

odgojno-obrazovni sustav i hrvatsko društvo. Taj je cilj ispitivanja u skladu s osnovnom misijom UNICEF-a, a to je promicanje prava djeteta, a posebno djece koja su u nepovoljnome položaju kako bi se štitila njihova prava i kako bi im se pomoglo da dostignu svoj puni potencijal.

U sklopu te suradnje izrađena su dva ispita hrvatskoga jezika kao inoga jezika. Ispitom hrvatski jezik INI 1 utvrđuje se je li učenik ovladao hrvatskim jezikom na razini temeljnoga korisnika, a ispitom hrvatski jezik INI 2 utvrđuje se je li učenik ovladao hrvatskim jezikom na razini samostalnoga korisnika.

Ispit hrvatski jezik INI 1 i ispit hrvatski jezik INI 2 pisalo je u 2024. godini ukupno 468 učenika u 57 osnovnih i u 59 srednjih škola.

Ispit hrvatski jezik INI 1 godine pisala su 324 učenika, od toga 235 učenika predmetne nastave u osnovnoj školi i 89 učenika srednje škole.

Ispit hrvatski jezik INI 2 pisala su 144 učenika u 29 osnovnih škola i 34 srednje škole. Tom je ispitu pristupilo 65 učenika predmetne nastave u osnovnoj školi i 79 učenika srednje škole.

5.1.2. Ispit hrvatskoga jezika na B2 razini za upis nehrvatskih državljana na visoka učilišta u Republici Hrvatskoj

Centar provodi ispit iz hrvatskoga jezika na B2 razini za pristupnike kojima je položen ispit uvjet za upis u prvu, odnosno drugu godinu studija u skladu s odlukama visokih učilišta. Uspješno položenim ispitom pristupnici dokazuju da toliko vladaju hrvatskim jezikom da se u većini situacija u nastavi mogu uspješno i točno sporazumijevati, a da im pritom odstupanja i povremeni propusti bitno ne otežavaju sporazumijevanje. Inojezičnim govornicima hrvatskoga jezika koji žele studirati na visokim učilištima u Republici Hrvatskoj uspješno položen ispit INI B2 jamstvo je da mogu ravnopravno sudjelovati u obrazovanju na visokoškolskoj razini zajedno s izvornim jezičnim govornicima hrvatskoga jezika.

Ispit se temelji na B2 razini *Zajedničkoga europskoga referentnoga okvira za jezike (ZEROJ)*⁸ i kontinuirano se provodi od 2014. godine u prvome i drugome roku državne mature.

Ispitu je u prvome ispitnom roku državne mature u školskoj godini 2023./2024. pristupilo 14 pristupnika, a u drugome ispitnom roku jedan pristupnik. Pristupnicima koji su položili ispit izdane su potvrde.

⁸ Zajednički europski referentni okvir za jezike – ZEROJ (engl. *Common European Framework of Reference for Languages*) 2001.

5.1.3. Ispiti za potvrđivanje znanja hrvatskoga jezika na A2 i B1 razinama za učenike u inozemstvu

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih Republike Hrvatske u suradnji s Centrom, Centrom hrvatske nastave u Baden-Württembergu i Generalnim konzulatom Republike Hrvatske u Stuttgartu godišnje provodi ispit na A2 i B1 razinama u skladu sa ZEROJ-em za učenike koji pohađaju Centar hrvatske nastave te za ostale zainteresirane pristupnike u pokrajini Baden-Württemberg u Saveznoj Republici Njemačkoj.

U 2024. godini realizirana je peta redovita provedba ispita na A2 razini te druga provedba ispita na B1 razini. Centar je izradio ispite i ispitne materijale te je sudjelovao u organizaciji provedbe ispitivanja. Ispitivanje je provedeno u ožujku 2024. godine. Ispitima je pristupilo ukupno 109 pristupnika, 41 na A2 razini i 68 na B1 razini. Na razini A2 dvoje pristupnika nije položilo. Na razini B1 svi su pristupnici položili. U obama ispitima većina je pristupnika ostvarila vrlo visoke rezultate koji upućuju na to da se pristupnici nalaze na razini komunikacije višoj od A2 i B1 razine u hrvatskome jeziku.

Centar je za sve pristupnike koji su potvrdili znanje hrvatskoga jezika na A2 i B1 razinama izradio službene potvrde o postignuću. Također, provoditelji ispitivanja dobili su potvrde o sudjelovanju u provedbi ispitivanja i edukaciji koja je prethodila provedbi. Izrađeno je izvješće o rezultatima provedbe te psihometrijskim karakteristikama provedenih ispita. Cilj je obaju ispita potvrđivanje znanja hrvatskoga jezika kao jednoga od službenih jezika Europske unije te se učenicima koji posjeduju navedene potvrde priznaje znanje hrvatskoga jezika kao znanje stranoga jezika u školama u pokrajini Baden-Württemberg u Saveznoj Republici Njemačkoj.

5.2. EVALUACIJA I PRAĆENJE UVOĐENJA EKSPERIMENTALNOGA PROGRAMA OSNOVNA ŠKOLA KAO CJELODNEVNA ŠKOLA

Centar provodi evaluaciju i praćenje Eksperimentalnoga programa *Osnovna škola kao cjelodnevna škola* – Uravnotežen, pravedan, učinkovit i održiv sustav odgoja i obrazovanja koji provodi Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih u trajanju od četiri školske godine: od 2023./2024. do 2026./2027. Centar je izradio upitnike za šest različitih ciljnih skupina: učenike četvrtoga i osmoga razreda te njihove učitelje i roditelje. Upitnici za učitelje i roditelje primijenjeni su u školskoj godini 2023./2024. u obliku papir-olovka, dok su upitnici za učitelje primijenjeni u digitalnome obliku *online*.

Dobiveni rezultati analizirani su u skladu s postavljenim nacrtom, a ključna je bila statistička usporedba eksperimentalne i kontrolne skupine škola. Izrađeno je izvješće o dobivenim rezultatima koje je dostavljeno Ministarstvu znanosti, obrazovanja i mladih.

Predstavnici Centra također su sudjelovali u fokus grupama koje su se održavale u školama uključenima u eksperimentalni program. U svakoj su školi održane fokus grupe s predstavnicima roditelja i učitelja. Fokus grupe odvijale su se prema metodologiji Svjetske banke te pod vodstvom predstavnika Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih.

Evaluacija i praćenje nastavljaju se tijekom četverogodišnje implementacije eksperimentalnoga programa.

FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ

Centar je proračunski korisnik Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih.

U 2024. godini imao je otvorene slijedeće aktivnosti:

- ✓ A580046 – Administracija i upravljanje
- ✓ A814000 – Međunarodni projekti vrednovanja znanja i vještina (IEA: ICCS, ICILS, PIRLS, TIMSS – OECD: PISA, TALIS)
- ✓ A814001 – Državna matura
- ✓ A814003 – Nacionalni ispiti
- ✓ A814007 – Unapređenje kvalitete obrazovnog sustava
- ✓ K814013 – Program učinkoviti ljudski potencijali 2021.-2027., Prioritet 2 – Obrazovanje i cjeloživotno učenje.

Hrvatski sabor je na održanoj sjednici donio Državni proračun Republike Hrvatske za 2024. godinu i projekcije za 2025. i 2026. godinu. Državni proračun Republike Hrvatske za 2024. godinu i projekcije za 2025. i 2026. godinu objavljeni su u Narodnim novinama, broj 149/23 od 14. prosinca 2023. godine.

Financijska sredstva Centra za 2024. godinu u iznosu **11.775.663,00 EUR** planirana su u okviru Državnoga proračuna Republike Hrvatske na razdjelu 080 – Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih. Na izvoru 11 – Opći prihodi i primitci osigurano je 5.975.932,00 EUR, na izvoru 12 – Sredstva učešća za pomoći 803.977,00 EUR, na izvoru 43 – Ostali prihodi za posebne namjene 330.165,00 EUR, na izvoru 51 – Pomoći EU 109.719,00 EUR, a na izvoru 561 – Europski socijalni fond (ESF) 4.555.870,00 EUR.

Izmjenama i dopunama Državnoga proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu, donesenoga na sjednici Hrvatskoga sabora, a objavljenoga u Narodnim novinama, broj 125/2024 od 25. listopada 2024., financijski plan Centra iznosio je **12.750.109,00 EUR**.

Izmjenom i dopunom financijskoga plana Centra ukupni financijski plan povećan je za 974.446,00 EUR. Povećanje na izvoru 11 – Opći prihodi i primitci iznosilo je 852.480,00 EUR, na izvoru 51 – Pomoći EU 11.966,00 EUR, a na izvoru 561 – Europski socijalni fond (ESF) 110.000,00 EUR.

Nakon provedenih izmjena i dopuna Državnoga proračuna Republike Hrvatske i pre-raspodjela tijekom 2024. godine **konačni financijski plan** Centra na kraju 2024. iznosio je **12.516.715,00 EUR** i obuhvatio je izvor 11 – Opći prihodi i primitci 6.636.301,00 EUR, izvor 12 – Sredstva učešća za pomoći 762.694,00 EUR, izvor 43 – Ostali prihodi za posebne namjene 330.165,00 EUR, izvor 51 – Pomoći EU 121.685,00 EUR te izvor 561 – Europski socijalni fond (ESF) 4.665.870,00 EUR.

Od 1. siječnja do 31. prosinca 2024. godine izvršena su plaćanja rashoda poslovanja i rashoda za nabavu nefinancijske imovine u iznosu **12.516.715,00 EUR**, što iznosi 97,52 % financijskoga plana Centra za 2024. godinu. Ukupan iznos rashoda za zaposlene u 2024. godini iznosio je 1.933.719,83 EUR, a čine ga rashodi za bruto plaće i doprinose na plaće, ostali rashodi za zaposlene (jubilarne nagrade, božićnice, dar djeci, pomoći za duže bolovanje, regres za godišnji odmor te ostali navedeni rashodi). Najveći udio rashoda u

financijskome planu Centra za 2024. godinu odnosi se na materijalne rashode u iznosu 10.077.451,26 EUR koji čine 82,56 % ukupno realiziranih rashoda u 2024. godini.

Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine u 2024. godini nisu ostvareni, dok su rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine iznosili 126.644,02 EUR, što se najvećim dijelom odnosi na nabavu računalnoga sustava po modulima za razvoj nacionalnih ispita i provedbu ispitivanja.

Sve aktivnosti i projekti, kao i državna matura i nacionalni ispiti, provedeni su kako su prethodno planirani, a u skladu s osiguranim novčanim sredstvima Državnoga proračuna Republike Hrvatske za program Razvoj odgojno-obrazovnoga sustava te na temelju Odluke o iznosu novčane naknade za polaganje ispita državne mature (Narodne novine, broj 107/19).

Tablica 1. Tekući financijski plan Centra i izvršenje plana za 2024. godinu, iznosi u €

RASHODI	TEKUĆI PLAN ZA 2024.	IZVRŠENJE DO 31. 12. 2024.	INDEKS OSTVARENJA
31 – Rashodi za zaposlene	1.935.340,00	1.933.719,83	99,92
32 – Materijalni rashodi	10.252.062,00	10.077.451,26	98,30
34 – Financijski rashodi	482,00	453,67	94,12
36 – Pomoći dane u inozemstvo i unutar općega proračuna	80.699,00	67.496,78	83,64
37 – Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	482,00	0,00	–
38 – Ostali rashodi	470,00	470,00	100
41 – Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine – licence	6.000,00	0,00	–
42 – Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine – postrojenja i oprema	241.180	126.644,02	52,51
UKUPNO	12.516.715,00	12.206.235,56	97,52

PRIHODI POSLOVANJA

Centar je u 2024. godini ostvario ukupne prihode u iznosu 12.047.533,46 EUR.

Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općega proračuna u iznosu 4.443.982,10 EUR odnose se na tekuće pomoći od institucija i tijela Europske unije za provođenje nacionalnih ispita te prihodi za projekte (Jadranski stem, UNICEF, ICILS i dr.).

Prihodi po posebnim propisima u iznosu 218.747,28 EUR ostvareni su uplatama novčane naknade za polaganje ispita državne mature na temelju Odluke Vlade Republike Hrvatske o iznosu novčane naknade za polaganje ispita državne mature (Narodne novine, broj 107/19).

Prihodi iz nadležnoga proračuna u iznosu 7.384.804,08 EUR odnose se na financiranje redovne djelatnosti Centra odnosno na rashode poslovanja i rashode za nabavu nefinancijske imovine.

Tablica 2. Ostvareni prihodi poslovanja Centra, iznosi u €

PRIHODI POSLOVANJA	OSTVARENO NA DAN 31. 12. 2023.	OSTVARENO NA DAN 31. 12. 2024.	INDEKS
63 – Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općega proračuna	3.647.510,57	4.443.982,10	121,8
65 – Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknadama	196.552,65	218.747,28	111,3
67 – Prihodi iz nadležnoga proračuna i od HZZO-a na temelju ugovornih obveza	6.775.574,49	7.384.804,08	109,0
UKUPNO	10.619.637,71	12.047.533,46	113,4

